

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4*

EXECUTIVE STRATEGIC LEADERSHIP AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SMALL
SCHOOLS NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE 4

ทศพล งามวุฒิชัย*, เบลญพร ชนะกุล, นพรัตน์ ชัยเรือง

Tossapol Ngamwuttichai, Benjaporn Chanakul, Nopparat Chairueng

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6355701009@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เลือกลุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้กลุ่มอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม รวมทั้งสิ้น จำนวน 214 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผู้บริหารที่ดีต้องสามารถมองภาพรวมองค์กรได้ชัดเจน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป้าหมายชัดเจนมีความคิดริเริ่มในการกำหนดกลยุทธ์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด บริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีเครือข่ายร่วมจัดที่มีศักยภาพ สร้างแรงจูงใจให้กับครูอย่างเสมอภาค หากผู้บริหารมีความสามารถย่อมมีความน่าเชื่อถือ ทำให้มีพลังในการขับเคลื่อนและสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, คุณภาพสถานศึกษา, คุณภาพการจัดการศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study strategic leadership. study the effectiveness of educational institutions Study the impact of strategic leadership on school effectiveness. and to study the approaches for developing strategic leadership of school administrators that affect the effectiveness of small educational institutions. Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 using a survey research model The sample group was teachers and personnel. Under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 4, the sample group was selected by stratified random sampling technique. The district group where the school was located was used as the total random strata. A total of 214 people analyzed data using statistics, percentage, mean, standard deviation. Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 overall was at a high level. The organizational culture building had the highest average. 1) The effectiveness of small educational institutions. Primary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat District 4 overall was at a high level. The atmosphere and environment of the school 2) the effectiveness of small educational institutions Primary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat District 4 overall was at a high level. Atmosphere and environment of the school have the highest average 3) Strategic leadership of school administrators in terms of organizational direction determination and strategic control and evaluation. affecting the effectiveness of small educational institutions Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area, Region 4 with a statistical significance at the .01 level. 4) Good administrators must be able to see the overall organization clearly. have a far-reaching vision The goal is clear, there is initiative in formulating strategies according to the specified educational standards. Participatory education management There is a network of potential co-organizers. Motivate teachers equally If the executive has the ability, there will be credibility. It has the power to drive and can develop quickly.

Keywords: Strategic Leadership, Educational Institution Quality, Educational Management Quality.

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ การบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษายังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต การมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนอง และรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็น กลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การบริหารสถานศึกษาให้บรรลุ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการ ขั้นตอน ในการปฏิบัติงาน ไว้อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นบรรลุ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารถือเป็นปัจจัย สำคัญที่บ่งบอกได้ถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารเป็นตัวกำหนด พฤติกรรมการทำงานของครูและบุคลากรด้วย หากพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาเป็นไปในแนวทางที่ครู มี

ความพึงพอใจ และเห็นพ้องต้องกันในการที่จะทำให้สถานศึกษานั้นประสบผลสำเร็จ ย่อมเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นความสำเร็จของการบริหารงานของผู้บริหาร ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาความรู้ ความคิด ของบุคคล ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ประชาชนมีคุณธรรมและสามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2565)

ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เนื่องจากความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของงานทุกด้านขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหารเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในเวลาที่ต้องมีการวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลขององค์กรเป็นอย่างมาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบของผู้นำที่นำความสำเร็จก้าวหน้ามาสู่องค์กร เป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูงและการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์นี้ก็มีความหมายคล้ายกับการเป็นผู้นำแบบมุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นหลักการบริหารที่เรียกว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและนำไปปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสมเป็นหัวใจของการบริหารโดยผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนที่ชาญฉลาด กำหนดแผนที่แตกต่างจากผู้อื่น แต่เป็นความแตกต่างเชิงสร้างสรรค์เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ แต่ถ้าปราศจากการวางแผนสถานศึกษาจะไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานและไม่มีแผนที่จะปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการที่จะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา หรือองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นควรต้องศึกษาแนวคิดวิธีการต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบของความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วยผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูงความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ การกำหนดวิสัยทัศน์การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาบริหารให้ได้ผลดีนั้น จำเป็นต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารได้มีโอกาสฝึกฝนและใช้ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพ ต้องมีการอบรมและพัฒนาอย่างเข้มข้นเพื่อสร้างผู้นำรุ่นใหม่ให้เป็นนักบริหาร การศึกษามืออาชีพซึ่งผู้นำที่ดีควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ วิธีการในการพัฒนาบุคคลระดับ นักบริหารสามารถทำได้หลายวิธี โดยการประชุม สัมมนา และการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสามารถทำได้หลายด้านทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ สังคม การพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีอยู่ให้ทันสมัย (มัทนิตา คงช่วย, 2563)

ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีรูปแบบของความเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลงและผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบของผู้นำความสำเร็จก้าวหน้ามาสู่องค์กร (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556) ดังนั้น ผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่ต้องปรับเปลี่ยนทิศทาง วิธีการคิด และการบริหารแบบใหม่ ที่สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีความพยายามในการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ ที่ครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายทั้งหมดของสถานศึกษาทำให้มีการนำเอาเรื่องของกระบวนการบริหารงาน โดยเฉพาะการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เข้ามาบูรณาการร่วมกันเป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยผู้นำระดับสูงขององค์กรหรือผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคคลที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหาร เชิงกลยุทธ์ในทุกขั้นตอน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงสมควรต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อกำหนดทิศทางของสถานศึกษาผ่านทางวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ต้องมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียน พิจารณาถึงความอยู่รอดของโรงเรียนต่อไปในอนาคตท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลงเพื่อบริหารและพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน และคณะ, 2557)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จึงสนใจที่จะศึกษาถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการศึกษาและการบริหารงานในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ตัวแปรต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จากนักวิชาการจำนวน 12 คน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ได้ 5 องค์ประกอบ คือ การกำหนดทิศทางขององค์การ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างวัฒนธรรมองค์การ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์

ตัวแปรตาม ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา จากนักวิชาการจำนวน 11 คน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ 4 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียน บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2564 ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้กลุ่มอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม ทั้งหมด 5 อำเภอ แล้วคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้น จะได้สัดส่วนประชากรที่เป็นตัวแทนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยสร้างและทดสอบเครื่องมือวิจัย ศึกษาหาความรู้พื้นฐานกำหนดนิยามศัพท์ กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า สร้างแบบสอบถามตามมาตรฐานมาตรฐานวัดประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีเนื้อหาครอบคลุม ขอบข่ายของการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผลและผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ ซึ่งค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 วิเคราะห์หาค่า

ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของ Cronbach ซึ่งเท่ากับ 0.94 แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดทิศทางขององค์กร 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ 4) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 5) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert's Scale (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการพัฒนานักเรียน 2) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา 3) การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา 4) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งผู้วิจัยกำหนด ประเด็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) จำนวน 11 ข้อ โดยเปิดช่องว่างให้ตอบได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามด้วย Google Form และส่งไปยังสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบ E-office ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 214 ชุด

3. หลังจากส่งแบบสอบถามไป 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนคำตอบใน Google Sheet

4. เมื่อกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามมาครบตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เรียบร้อยแล้วก็ทำการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นนำผลที่ได้ไปสรุปผลตามวัตถุประสงค์ อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะตามลำดับ

5. ผู้วิจัยติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้คืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาตรวจสอบหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการแปลผลข้อมูลในแต่ละข้อตามลำดับ

3. นำข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 มาตรวจสอบหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล แบ่งออกเป็น 5 ระดับโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 5 ระดับ ของ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

5. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise Method

6. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสถานศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.34	.53	มาก
ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.23	.70	มาก
ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์	4.36	.66	มาก
ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร	4.37	.68	มาก
ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.28	.57	มาก
รวม	4.32	.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมา ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ($\bar{X} = 4.34$) ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.28$) และ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.23$)

2. ผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียน	4.27	.55	มาก
ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา	4.39	.50	มาก
ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.38	.63	มาก
ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	4.38	.52	มาก
รวม	4.35	.52	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= .63) ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.38$) และ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .55)

3. ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ อำนาจในการพยากรณ์ ที่ปรับแก้ และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	sig
1	.911	.830	.825	.217	.000

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก ($r = 0.911^*$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีประสิทธิภาพในการทำนาย เท่ากับ .830 ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแก้แล้ว เท่ากับ .825 และมีค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ 0.217

ตารางที่ 4 ผลการวิจัยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig.
	b	Std.Error	β		
ค่าคงที่ (Constant)	.574	.167		3.438	.001
ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร (X_1)	.392	.067	.398	5.852	.000
ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (X_4)	.320	.067	.352	4.765	.000

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร (X_1) และ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (X_4) ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ .830 หมายความว่า สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมได้ร้อยละ 83.0 ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .825 หรือร้อยละ 82.50 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .217 หรือร้อยละ 21.70 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร (X_1) และ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (X_4) ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = .574 + .392 (X_1) + .320 (X_4)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนน มาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = .398 (X_1) + .352 (X_4)$$

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

จากการศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ทาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถสรุปข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกับ หน่วยงานต้นสังกัด เปิดโอกาส สร้างโอกาสให้ครูทุกคนได้เสนอแนวคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้ครอบคลุมยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ตามแผนพัฒนา อย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทุกคนให้มีสมรรถนะทั้งด้านความรู้และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยสำรวจความต้องการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานให้ตรงกับความต้องการของครู และจัดให้มีการฝึกอบรมตามหลักสูตรดังกล่าว
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำสร้างวัฒนธรรมแบบปรับตัว ด้วยการกระตุ้นให้ครูทุกคนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงยึดถือผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และมีความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนทางราชการ
4. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยเฉพาะการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดทิศทาง เป้าหมายความสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาวให้กับโรงเรียนทั้งนี้เพื่อความอยู่รอด เพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชน
5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม ติดตามควบคุมให้ครูทุกคนได้ใช้หลักจริยธรรมและหลักจรรยาบรรณในกระบวนการใช้ดุลพินิจตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันความเสี่ยงภายใน ป้องกันปัญหาข้อร้องเรียน ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบของข้าราชการ
6. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรและงบประมาณมีอยู่อย่างจำกัด ด้วยการส่งเสริมให้ข้าราชการปฏิบัติงานด้วยความ รอบคอบ ใช้เครื่องมืออุปกรณ์วัสดุสำนักงานและครุภัณฑ์ต่าง ๆ ตามคู่มือการใช้งาน และให้ยึดถือปฏิบัติตามนโยบายประหยัดพลังงาน รวมทั้งใช้มาตรการควบคุมและตรวจสอบภายในอย่างเคร่งครัด

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นความสามารถของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นเพื่อจูงใจให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการโดยการมองเป้าหมายในอนาคตแล้วนำมากำหนดทิศทางขององค์การ การนำไปสู่การปฏิบัติและการควบคุมเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงต้องสนใจลักษณะของจุดมุ่งหมาย หรือ เป้าหมายขององค์การ และการให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานด้วย จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2561)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ประสิทธิภาพของโรงเรียน คือระดับผลสำเร็จของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยความการร่วมมือของครู บุคลากร และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนในโรงเรียน ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ดี ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายใน ภายนอกโรงเรียน และความพึงพอใจในการทำงาน จนส่งผลให้การพัฒนาโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรือนเพชร เต็กลี และจรัส อติวิทยากรณ์ ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เรือนเพชร เต็กลี และจรัส อติวิทยากรณ์, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงระวี ลิตร์รักษ์ และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก (แสงระวี ลิตร์รักษ์ และคณะ, 2561)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม มีความสัมพันธ์ ระดับสูงมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ สติปัญญาในด้านต่าง ๆ เพื่อบริหารจัดการองค์กร เป็นภาวะผู้นำที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้นำที่มีกลยุทธ์ในการบริหารงาน สามารถมองอนาคต ก้าวหน้าทันสมัย และตามทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมพร้อมทั้งผลักดันให้คนอื่น ๆ ในสังคมร่วมมือและทำไปพร้อมกันได้ จะส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขององค์กรในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของจूरिरัตน์ ม่วงนา ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (จूरिरัตน์ ม่วงนา, 2563)

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องสามารถมองภาพรวมขององค์กรได้ เข้าใจทุกงานในโรงเรียน มีอำนาจเต็มที่ในการบริหารจัดการ หากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเป้าหมายที่ชัดเจน ให้โอกาสทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จะส่งผลให้การพัฒนาองค์กรได้เร็ว นอกจากนี้ ต้องมีความคิดริเริ่มในการกำหนดกลยุทธ์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดโดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง

ภายนอก ภายใน มีการสร้างแรงจูงใจให้กับครู หากผู้บริหารมีความสามารถครูย่อมมีความเชื่อมั่น ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ต้องกล้าที่จะลงมือปฏิบัติในสิ่งที่คิดโดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลง ควรร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด เปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้เสนอแนวคิดสร้างสรรค์ นำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้ครอบคลุมยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ตามแผนพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์โดยตรงคือ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลใช้ความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา เพื่อพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำความเจริญมาสู่โรงเรียน ต้องมีความคิดความเข้าใจระดับสูง ซึ่งในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารศึกษาให้มีประสิทธิผลแก่สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญต่อการนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ ซึ่งการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนดำเนินงานต่อจากการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเป็นความจริง ประสบความสำเร็จตามต้องการ ซึ่งการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นมีอิทธิพลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของกลยุทธ์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้อีกด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนา ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้ปกครอง ชุมชน ให้เข้ามามีบทบาท เข้ามามีส่วนร่วมโดยยึดหลักร่วมคิด ร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดจนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ควรพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ รู้เท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน โดยส่งเสริมการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ช่องทางการสื่อสาร ที่ถูกต้องเหมาะสม ทันสมัย อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ และนำสู่การไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์ พัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน และคณะ. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 4(1), 201-211.
- จूरรัตน์ ม่วงนา. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 8. ใน วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). ภาวะผู้นำ และผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- มัทนิตา คงช่วย. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2561). การนิเทศการศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เรื่อนเพชร เต็กลี และจรัส อติวิทยากรณ์. (2561). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของ ผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วารสารการประชุมวิชาการ ระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย”, 4(2561), 1-7.
- วีระยุทธ ชาทะกาญจน์. (2565). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- แสงระวี ลิตรักษ์ และคณะ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.